

Gorlickie dialogi — wywiad z panią Czesławą Kukuś

Wywiad z panią Czesławą Kukuś o ropie i nafcierzach w Krygu, życiu podczas okupacji niemieckiej, tajnym nauczaniu oraz willi Stefania mieszczącej się w Gorlicach.

Czesława Kukuś

Czesława Kukuś — z domu Świerż — urodzona 18 lipca 1925 roku w Krygu. Całe życie przepracowała w PZU w Gorlicach.

Wywiad z panią Czesławą Kukuś przeprowadzony przez Urszulę Karasińską (pracownika MBP w Gorlicach).

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach Programu „Patriotyzm Jutra”

Spis treści:

- 00:00:15** — dzieciństwo w Krygu
- 00:02:50** — „tato, mając szesnaście lat, pojechał do Borysławia do pracy przy ropie” (opis pracy i życia w Borysławiu)
- 00:03:50** — „ojciec został wcielony do wojsk austriackich, pod Lublinem został ranny w głowę i wzięty do niewoli przez Rosjan”
- 00:04:30** — „ojca wywieziono na Sybir — tam pracował przy wyrębie drzew dziewięć lat”
- 00:05:30** — „wtedy zaczęła się ropa w Krygu” — ojciec pani Czesławy Kukuś do 1939 roku pracował jako fachowiec w kopalni Jutrzenka oraz prowadził duże gospodarstwo, w którym zatrudniał pracowników
- 00:08:50** — rodzice pani Czesławy Kukuś właścicielami dwóch koni pracujących na wiertniach
- 00:10:47** — wspomnienie o Ignacym Królu — nafcierzu, który wybudował Królowkę w Gorlicach oraz piękną kamienicę w Krygu
- 00:11:30** — wspomnienie trzech braci Żydów Morgensternów — nafcierzy, właścicieli dużego gospodarstwa przy obecnej ul. Ariańskiej w Gorlicach
- 00:12:25** — „Morgensternowie wiercili na polu taty w Krygu” — opis zwyczajów nafcierskich przy rozpoczęciu wierceń
- 00:13:55** — wyjaśnienie pojęcia „brutta”
- 00:14:50** — potężny wytrysk ropy przed domem rodzinnym pani Czesławy Kukuś w Krygu, którego ślady są do dziś — „ropa pachniała”
- 00:15:45** — opis dowiercenia się do ropy w 1938 roku oraz uroczystości z tym związanych, zaśpiewanie przez panią Czesławę Kukuś pieśni wiertaczy
- 00:16:50** — „Morgensternowie czuli, że wybuchnie wojna i trzej bracia wyjechali do Ameryki, nie płacąc brutta ojcu”
- 00:17:50** — „ojciec rozpoczął budowę domu na wynajem w 1938 roku w Gorlicach” (dzisiejsza willa Stefania)
- 00:18:20** — nazwy szybów w Krygu
- 00:20:48** — „po wojnie nam ten dom odebrali”
- 00:22:15** — „nas czworo (rodzeństwo Kukusiów — przyp. red.) chodziło do szkoły w Gorlicach”
- 00:22:30** — „męska bursa Gimnazjum im. M. Kromera dla uczniów spoza Gorlic mieściła się tam, gdzie niedawno była mleczarnia”
- 00:23:00** — bursa dla dzieci łemkowskich znajdowała się w obecnej Ruskiej Bursie
- 00:24:45** — bursa dla dziewcząt, uczennic Gimnazjum im. M. Kromera — podanie lokalizacji
- 00:27:20** — wybuch II wojny światowej
- 00:28:30** — powrót do opowieści o bursie dla dziewcząt
- 00:28:55** — założenie w czasie okupacji przez Edmunda Kowarza dwuletniej Szkoły Handlowej
- 00:30:45** — ucieczka na wschód w 1939 roku ojca i brata pani Czesławy Kukuś razem ze swoimi pracownikami
- 00:33:10** — wspomnienie o potyczce oddziału polskiego z Niemcami w 1939 roku w Libuszy

00:34:15 — opowieść o tajnym nauczaniu

00:35:30 — „podczas okupacji w willi Stefania mieszkał prof. Kazimierz Czyżyk, który włączył nas do tajnego nauczania”

00:36:45 — podczas okupacji do Krygu przyjeżdżała komisja nauczycieli z prof. Czyżykiem, która przepytowała uczniów z przerobionego materiału

00:37:35 — tajne nauczanie w willi Stefania

00:37:55 — siostra prof. Czyżyka — pani Motykowa — mieszkanką willi Stefania

00:38:45 — dzieci pani Motykowej — Władek i Olga — przez pewien czas ukrywali się w tajemnym strychu w willi Stefania (szczegółowy opis schronienia)

00:40:45 — tablica wisząca na ścianie willi Stefania upamiętniająca tajne nauczanie — opiekun tablicy inż. Potocki

00:41:30 — nauczyciele tajnego nauczania w Krygu: kuzynka Srocanka oraz Tadeusz Pawłowski (student Politechniki Lwowskiej)

Udostępniono na licencji Creative Commons — uznanie autorstwa